

ZARZĄDZENIE NR. 51/19
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w Lublinie
z dnia 21 stycznia 2019 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Czartowe Pole”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614)

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na jeden rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Czartowe Pole”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

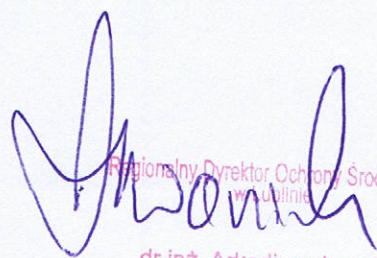
- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków, które są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Lublinie.

§ 5. Zarządzenie nr 35/18 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Czartowe Pole” traci moc.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

Załącznik nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
1.	Gradacja kornika ostrozębnego na obszarze rezerwatu przyrody „Czartowe Pole” – zasiedlenie osłabionych drzew sosny zwyczajnej przez kornika ostrozębnego (korony zasiedlonych drzew przybierają rudy kolor, a igły stopniowo zasychają i opadają. Następnie zasiedlone drzewa zamierają w krótkim czasie).	Ograniczenie gradacji kornika ostrozębnego zagrażającego drzewostanowi sosnowemu zlokalizowanemu na terenie rezerwatu przyrody „Czartowe Pole”.
2.	Gradacja jodłowca krzywozębnego na obszarze rezerwatu przyrody „Czartowe Pole” – zasiedlenie osłabionych drzew jodły pospolitej przez jodłowca krzywozębnego (groźny szkodnik jodły, żeruje pod korą, zasiedla najpierw środkową część strzały, a później kieruje się ku odziomkowi w dolnych partiach pnia, atakuje gł. osłabione drzewa, przy masowym występowaniu także zdrowe drzewa prowadząc do ich zamierania).	Ograniczenie gradacji jodłowca krzywozębnego zagrażającego drzewostanowi jodłowemu zlokalizowanemu na terenie rezerwatu przyrody „Czartowe Pole”.

Załącznik nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	1) identyfikowanie w terenie drzew zasiedlonych przez kornika ostrozębnego oraz jodłowca krzywozębnego i sukcesywne ich usuwanie poprzez ich ścinę, która ma być tak prowadzona, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w podszyt i ściółkę, 2) usunięcie uzyskanej biomasy poza obszar rezerwatu i spalanie pozostałości zrębkowych poza obszarem rezerwatu przyrody.	10 m ³ 25 m ³ 40 m ³	Nadleśnictwo: Józefów leśnictwo: Karczmisko oddz. 193 j oddz. 193 k oddz. 193 l Ogniska gradacyjne kornika ostrozębnego

2.	Prowadzenie monitoringu kornika ostrozębnego i jodłowca krzywozębnego na obszarze rezerwatu „Czartowe Pole”, w związku z ich szybkim rozprzestrzenianiem się w celu szybkiego podejmowania działań ochronnych.	63,71 ha - obszar całego rezerwatu przyrody	Nadleśnictwo: Józefów rezerwat przyrody „Czartowe Pole”
----	--	--	---

dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

UZASADNIENIE

do zarządzenia nr 5.1.13

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

z dnia 21 stycznia 2019 r.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Czartowe Pole” wynika z art. 22 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614), zgodnie z którymi dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Czartowe Pole” o powierzchni 63,71 ha został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 lipca 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 63 poz. 363 z 1958 r. Zm. M. P. nr 65 poz. 306 z 25 września 1964 r.).

Celem ochrony jest zachowanie w stanie naturalnym cech krajobrazu malowniczo ukształtowanego odcinka doliny potoku Sopot porosłej lasem mieszanym, z rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt oraz licznymi wodospadami.

W rezerwacie przyrody „Czartowe Pole” od roku 2017 obserwuje się gradację kornika ostrozębnego. Korony drzew zasiedlonych przez tego owada przybierają rudy kolor, a igły stopniowo zasychają i opadają. Następnie zasiedlone drzewa zamierają w krótkim czasie. W 2018 roku zaobserwowano w ww. rezerwacie również gradację jodłowca krzywozębnego, podobnie prowadzącą do zamierania zaatakowanych przez tego owada drzew.

Kornik ostrozębny jest owadem, którego biologia jest nie do końca poznana. Larwy tego chrząszcza żerują pod cienką korą pni i konarów na sosnie zwyczajnej, wyjątkowo na świerku. Kornik ostrozębny atakuje górne partie drzew i konary w starszych drzewostanach, ale w ostatnich latach spotykany jest również w drzewostanach młodych. Charakteryzuje się bardzo szybkim rozprzestrzenianiem się i zasiedlaniem kolejnych drzew. Do masowego pojawienia się kornika ostrozębnego dochodzi w warunkach osłabiających kondycję sosny, takich jak np. susza i upały w okresie letnim.

Jedyną stosowaną w Polsce metodą zwalczania kornika ostrozębnego jest usuwanie drzew zasiedlonych i palenie uzyskanej biomasy.

Natomiast jodłowiec krzywozębny spotykany jest przede wszystkim w drzewostanach jodłowych, ale sporadycznie występuje również na świerku lub modrzewiu przy jednoczesnej obecności jodły w drzewostanie. Atakuje strzały i gałęzie z grubszą korą. Chrząszcz ten drąży komory godowe w korze w płaszczyźnie promienistej. Chodniki macierzyste odbijają się w bielu. Przed przeobrażeniem larwy wdrażają się w drewno, gdzie budują komorę poczwarkową. Młode chrząszcze opuszczają komorę pod koniec lata, wdrażają się w grubą korę, gdzie prowadzą żer uzupełniający, następnie zimują w krótkim chodniku dochodzącym do bielu. Jodłowiec krzywozębny atakuje głównie osłabione drzewa, a przy masowym występowaniu także zdrowe drzewa prowadząc do ich zamierania.

Podobnie, jak w przypadku kornika ostrożębnego, jedyną stosowaną w Polsce metodą zwalczania kornika ostrożębnego jest usuwanie drzew zasiedlonych i palenie uzyskanej biomasy.

Dla niniejszego rezerwatu przyrody zostały ustanowione zadania ochronne na okres jednego roku zarządzeniem nr 35/18 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Czartowe Pole”.

Zabiegi ochronne przewidziane w przedmiotowym zarządzeniu na terenie leśnictwa Karczmisko, polegające na usunięciu sosny zwyczajnej w miejscu wystąpienia ogniska gradacyjnego kornika ostrożębnego w ilości: 15m³ w oddziale 193 b; 40m³ w oddziale 193 j; 10m³ w oddziale 193 l zostały już zrealizowane, o czym powiadomiono Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo od Nadleśniczego Nadleśnictwa Józefów, znak: ZG.7212.8.2018, z dnia 4.10.2018 r.).

Jednakże ze względu na postępującą gradację kornika ostrożębnego oraz gradację jodłowca krzywożębnego w rezerwacie „Czartowe Pole” konieczne jest podejmowanie na terenie tego rezerwatu dalszych działań ochronnych zmierzających do ograniczenia populacji tych chrząszczy, które zagrażają drzewostanowi sosnowemu i jodłowemu w przedmiotowym rezerwacie przyrody.

Wyżej wymienione działania ochronne powinny obejmować:

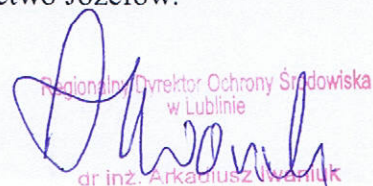
- 1) identyfikowanie w terenie drzew zasiedlonych przez kornika ostrożębnego oraz jodłowca krzywożębnego i sukcesywne ich usuwanie poprzez ich ścinę, która ma być tak prowadzona, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w podszyt i ściółkę,
- 2) usuwanie uzyskanej biomasy poza obszar rezerwatu i spalanie pozostałości zrębkowych poza jego terenem.

Ponadto konieczne jest prowadzenie monitoringu kornika ostrożębnego i jodłowca krzywożębnego na obszarze rezerwatu „Czartowe Pole”, w związku z jego szybkim rozprzestrzenianiem się, w celu pilnego podejmowania działań ochronnych.

Usuwanie zasiedlonych przez korniki i jodłowce drzew sosny zwyczajnej i jodły pospolitej ma na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się tych szkodników na obszarze całego rezerwatu przyrody i zasiedlania kolejnych drzew sosny i jodły. Jedyną, stosowaną w Polsce, metodą zwalczania tych chrząszczy jest systematyczne wycinanie drzew zasiedlonych wraz z pozostałościami części wierzchołkowych i ich palenie. Natomiast pozostawienie takich drzew w rezerwacie skutkowałoby nieograniczonym rozprzestrzenianiem się tych owadów i zaatakowaniem przez te szkodniki ogromnych połaci drzewostanów z sosną i jodłą w składzie gatunkowym.

Przedmiotowe zadania ochronne zostały ustanowione na wniosek Zastępcy Nadleśniczego Nadleśnictwa Józefów Pana mgr inż. Adama Kraczka z dnia 5 października 2018 r., znak ZG.7212.8.1.2018, z pisemną korektą danych z dnia 14 listopada 2018 r., znak ZG.7212.8.2.2018.

Niniejsze zadania ochronne będą realizowane przez Nadleśnictwo Józefów.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
mgr inż. Arkadiusz Waniuk